

Országos Rendőrfőkapitány

PAPP KÁROLY r. altábornagy

Szám:

Tárgy: alapvető jogot érintő rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

Ea.:

Tel.:

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **panaszos** által előterjesztett panaszügyében folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a szolgálati fellépés módja tekintetében

h e l y t a d o k,

egyebekben a panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés e) pontjára és (2) bekezdésére, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf. 117.) – a felülvizsgálni kért határozat közzétételétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 330. § (2) bekezdése, Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Rendőr-főkapitányság vezetője
- 3) Független Rendészeti Panasztestület
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos postai úton terjesztette elő panaszát a vele szemben foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

A panaszos beadványában foglaltak szerint, *-n * óra között személygépkocsijával *. községet elhagyva * település felé közlekedett, majd a lakott területet elhagyva félreállt az általa vezetett kocsival telefonálni. Ekkor egy polgárőr autó haladt el mellette, lelassított, majd körülbelül előtte 20 méterrel megállt. A panaszos a telefonálást befejezve kicsit várt, majd miután senki nem szállt ki az előtte álló kocsiból, azt kikerülve tovább közlekedett. A polgárőr autó ekkor indult el utána.

Amikor a panaszos beért a Kft. telepére vezető útra, ami a panaszos munkahelye, elkezdte őt „üldözni” a mögötte közlekedő gépkocsi, amiben két férfit látott. A gépkocsi anyós ülésén helyet foglaló személy az ablakon keresztül egy piros tárcsával kinyúlt és valamit mondott, amit nem értett, majd beértek a panaszos munkahelyének udvarára. Ekkor kiszállt a vezető ülésből egy rendőr, és kérte a panaszostól a jogosítványát és a forgalmit. Azt mondta, hogy már ismeri őt, már találkoztak. A panaszos azt válaszolta, hogy WC-re kell mennie, és elindult az irodaépületbe, ahová a rendőr követte. A panaszos miután kijött a mosdóból, odaadta a korábban kért okmányait. Kérdezte a rendőrtől, hogy mit követett el, amire a rendőr azt felelte, „semmit, de ez a dolgunk”. Majd újra közölte, hogy ők már találkoztak. A panaszos elismételte, hogy nem emlékszik rá. Néhány nappal később – bár a panaszos nem tudja pontosan, hogy az intézkedő rendőr (rendőr) bement a főnökeihez, vagy telefonon hívta őket – azt közölte velük, hogy a korábbi intézkedésekor csak azért nem állította elő a panaszost, mert tekintettel volt a Kft. vezetőire.

A panaszos sérelmezte az intézkedés alá vonásának körülményeit, nevezetesen, hogy nem volt felismerhető, hogy rendőr ül a polgárőr kocsiban, valamint sérelmezte azt is, hogy a polgárőr próbálta őt megállítani (a piros tárcsát is ő lóbálta), nem a rendőr.

A panaszos azt is kifogásolta, hogy a rendőr a polgárőr autóból nem mutatta sem az igazolványát, sem más azonosítót. Megítélése szerint akkor kellett volna intézkedés alá vonni, amikor még mindkét autó az út szélén állt. Nehezményezte, hogy a rendőrök a gépkocsival bementek egy magánterületre, a munkahelye udvarára, ott igazoltatták a kollégái előtt, majd érthetetlen módon több nappal az eset után felhívta a rendőr a főnökeit. A panaszos azzal zárta beadványát, hogy ő tiszteli a rendőröket, a férje több mint 20 évig szolgált, alezredesként szerelt le. Soha ilyen megalázó helyzetbe még nem került, főleg munkahelyén.

A panaszos elektronikus úton panasz-kiegészítést nyújtott be, amiben azonban olyan eseményeket említ, amely a szóban forgó rendőri intézkedéssel nincs összefüggésben.

A panaszos a vele szemben foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban az alábbiakat sérelmezte:

- az intézkedés jogalapját,
- a megállítási módját,
- az intézkedés helyszínét,
- a szolgálati fellépés módját,
- a főnökével történő beszélgetést,
- a panaszos kollégái előtt foganatosított intézkedést,
- a részrehajló intézkedést.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint arra a megállapításra jutott, hogy a panaszossal szemben foganatosított közlekedésrendészeti intézkedés keretében foganatosított igazoltatás jogszerű volt, azonban a megállítás módja nem felelt meg a vonatkozó irányelvben foglaltaknak, ezért sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyi biztonságához fűződő joga. Az intézkedés helyszínével kapcsolatban a Panasztestület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendőrség az Rtv. rendelkezése alapján jogalappal lépett magánlakásnak nem minősülő magánterületre. A szolgálat fellépéssel kapcsolatban a Panasztestület úgy döntött, hogy a panaszosi előadásmódot fogadja el a történetek leírásaként, ezért megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelmét. A munkahely előterében történt intézkedéssel összefüggésben a Panasztestület azt állapította meg, hogy az nem okozott alapjogi sérelmet a panaszosnak, az intézkedés nem volt aránytalan e tekintetben. Az intézkedést követő telefonbeszélgetésre vonatkozó, egymásnak teljesen ellentmondó panaszosi és rendőri állítások miatt a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme nem megállapítható. A beadvány azon sérelmével összefüggésben, mely szerint a rendőr részrehajlóan járt el vele szemben, a Panasztestület jogsérelem megállapítását nem látta indokoltnak.

A Panasztestület megítélése szerint az alapjogsértés elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdés b) pontja ba) alpontja szerint a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

II.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be:

- panaszbeadvány,
- panasz-kiegészítés,
- az intézkedést foganatosító rendőr jelentése,
- az intézkedést foganatosító rendőr intézkedés napjára vonatkozó napi beszámolója,
- rendőri jelentése,
- mb. kapitányságvezetőjének összefoglaló tájékoztatása

III.

A lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a panaszos által előterjesztett panaszban megfogalmazott állításokat alátámasztó további bizonyítási indítványt, egyéb nyilatkozatot, illetőleg bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott. Az eljárás során – az intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon túl – egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján eleget lehetett tenni a Ket. 50. § (1) bekezdésben előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

Ezek alapján a Pp. 195. § (1) bekezdés szerint a rendőri jelentés közokirati jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, döntésem meghozatalánál a rendőri jelentésekben foglaltakat vettem alapul. Ezen álláspontom kialakításánál figyelemmel voltam több korábbi bírósági ítéletre és döntésre is. (1/2004.

Büntető jogegységi határozat, BH2009. 230, Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.173./2013/7. számú ítélete.)

IV.

A tényállás teljes körű tisztázása szempontjából kiemelt jelentőséggel bírnak a panaszossal szemben történt intézkedés alább részletezett előzményei, amelyek a II. részben említett bizonyítási eszközök alapján kerültek megállapításra.

Az Alosztály beosztottjának, az intézkedést foganatosító kollégájának jelentése szerint a kérdéses napon körzeti megbízottként teljesített szolgálatot * településen és a hozzá tartozó külterületi részeken. A területre történő kiérkezését követően csatlakozott hozzá közös szolgálatellátás céljából egy polgárőr, aki átadta az egyesület Polgárőrség felirattal és fényvisszaverő matricákkal ellátott személygépkocsiját, amelyben a rendőr a vezető ülésen, míg társa az első ülésen foglalt helyet.

*-n * óra körüli időben * község felé haladva a * és * település közötti útszakaszon egy, az út szélén várakozó személygépkocsira lettek figyelmesek. Az autóban egy általuk ismeretlen hölgy tartózkodott, aki telefonált. A jármű rendszámának ismeretében a találkozási ponttól 100 méterre félreálltak, és a hatósági jelzést EDR rádión keresztül a * rendszerben ellenőrizték, és megállapították, hogy a jármű nem rendelkezik kötelező felelősségbiztosítással. E közben az autó elhaladt mellettük, és ők utána indultak, majd amikor utolérték, - a közlekedési szabályokat, illetve a személy- és vagyonbiztonságot szem előtt tartva - a polgárőr autóval a kocsi mellé húzódtak, Eközben megkérte a polgárőrt a rendőr, hogy a jelzőtárcsa segítségével próbálja megállítani a sofőrt. A polgárőr a kérésnek eleget tett, az ablakon keresztül „Állj rendőrség! Közúti ellenőrzés!” szavak kíséretében a jelzőtárcsát jól láthatóan a vezető elé nyújtotta. A velük párhuzamosan haladó gépjárművezető oldali ablaka leengedett állapotban volt, a sofőr a felszólítást hallva a tekintetét feléjük is fordította, azonban továbbhajtott. Tekintettel arra, hogy a gépkocsit vezető hölgy nem tett eleget a felszólításnak, további felszólításokkal nem próbálkoztak, a gépkocsi mögé húzódván követni kezdték egészen a *-n lévő Kft személyzeti parkolójáig. A parkolóba megállva a panaszos sietve kiszállt az autóból és távozni kívánt, de a rendőr elé állt, megállásra szólította fel és igazoltatás alá vonta, illetve a panaszost személyazonosító- és a gépjármű okmányainak átadására szólította fel. A rendőr a szolgálat ellátása során bevetési ruházatot viselt, amelyen minden felirat és ékítmény rajta volt, a rendőr felszerelése láthatóan hiánytalan volt.

A gépjármű vezetője a felszólításra megállt, majd sietősen az irodaépületbe található mosdóba ment be. A rendőr – mivel a gépkocsi vezetőjének személyazonosságát még nem állapította meg, illetve a szökés megakadályozása érdekében – az iroda előteréig kísérte. A várakozás ideje alatt kb. 2 fő ott dolgozó személy haladt át az előtéren, akik g-i lakosok voltak, és látásból ismerték a rendőrt. Köszönést követően továbbhaladtak, meg sem kérdezték, hogy mit keres az épületben.

Kb. 5 perc múlva kijött a panaszos, megköszönte a járőr türelmét, átadta a szükséges okmányokat, amelyek eredetiek, és érvényesek voltak. Közöttük volt egy csekkszelvény, mely a vezetett személygépkocsira kiállított érvényes kötelező gépjármű felelősségbiztosítás meglétét igazolta. Az intézkedés során szabálysértés elkövetése nem nyert megállapítást, ezért további intézkedés foganatosítására nem volt szükség. Az okmányok átadásának szemtanúja nem volt. Az intézkedés befejeztével a panaszostól az előírásnak megfelelően, az intézkedés alá vont nemére tekintettel, illetve a napszaknak megfelelően a rendőr elköszönt és távozott a helyszínről.

Pár nappal később a Kft. tulajdonosának fia személyesen érdeklődött a rendőrnél, hogy milyen rendőri intézkedés történt a telephelyükön. A járőr elmondta, hogy az egyik dolgozóval szemben közúti ellenőrzést kívántak lefolytatni, amire aztán a körülmények miatt csak az iroda előterében volt lehetőség. A tulajdonos fiának nem volt kifogása az ellenőrzés helyszíne miatt, sőt köszönetét fejezte ki, hogy az utóbbi időben többször járőröznek a környéken és sűrűbben látja a szolgálati gépjárműveket.

V.

Az eljárás során először azt vizsgáltam meg, hogy mely panaszosi sérelmek vizsgálatára rendelkezem hatáskörrel.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint ezen eljárásban azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálatára rendelkezem hatáskörrel, amelyek az Rtv. IV., V., VI. fejezetek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel.

Ennek megfelelően:

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség, etc.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag-jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés, etc.)
- kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás, etc.), tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvény 1. § (1) bekezdésben foglaltak szerint

„E törvényben foglaltakat kell alkalmazni

- a) a formaruházat tekintetében a fegyveres biztonsági őrre,*
- b) az alkalmazási feltételek, az intézkedéssel, kényszerítő eszközzel szembeni panasz és kivizsgálása, valamint a képzés és vizsgáztatás tekintetében a személy- és vagyonőrre,*
- c) a természetvédelmi őrre,*
- d) az erdővédelmi szolgálat tagjára,*
- e) a hegyőrre,*
- f) a formaruházat kivételével a hivatásos vadászra,*
- g) a rendészeti feladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzetre,*
- h) a rendészeti feladatokat ellátó jogosult erdészeti szakszemélyzetre,*
- i) a halászati őrre,*
- j) a közterület-felügyelőre,*
- k) az önkormányzati természetvédelmi őrre,*
- l) a mezőőrre.”*

A polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. évi törvény 24. § (1) bekezdése alapján *„A polgárőri szolgálat ellátásával összefüggő szolgálati és etikai szabályszegés esetén panasznak van helye.*

(3) Szolgálati szabályszegést követ el az a polgárőr, aki a szolgálati szabályzat előírásaival ellentétes magatartást tanúsít, azonban magatartásával nem valósít meg szabálysértést, vagy bűncselekményt.

(4) A panaszról etikai eljárás keretében az Országos Polgárőr Szövetség etikai bizottsága dönt. Az etikai eljárás lefolytatásának nem akadálya, ha ugyanabban az ügyben állami szervek is eljárást folytatnak.

(5) Etikai eljárás indítását az Országos Polgárőr Szövetségnél bárki kezdeményezheti, valamint az Országos Polgárőr Szövetség hivatalból is megindíthatja.”

A panaszos a beadványában a megállítási módját kifogásolta, mivel annyit észlelt, hogy egy polgárőrség feliratú autóból egy civil ruhás személy meg akarta állítani. Ezek alapján nem volt felismerhető, hogy rendőr ül a kocsiban és rendőr vezeti. A tárcsát a polgárőr „lóbálta”, tehát nem a rendőr kívánta megállítani.

A Panasztestület az állásfoglalása szerint, mind a rendőri iratok, mind a panaszosi beadvány alapján egyértelműen megállapítható, hogy nem szolgálati járművel kívánták megállítani a panaszost, megkülönböztető fény-és hangjelzést sem használtak, tehát szándékukra, hogy rendőri minőségben kívánnak eljárni, a gépjármű külsőségéből nem lehetett következtetni. Az is tudható, hogy a járművet a rendőr vezette, az első ülésen ülő polgárőr nem viselt egyenruhát, megállítási szándékára a tárcsa használatából lehetett következtetni. Az előadásokból az is megállapítható, hogy az Irányelvben (A közúti járművek megállításának és követésének módszereiről és taktikáiról szóló 7001/2006. (IV. 06.) ORFK irányelv) foglaltaknak nem tettek eleget akkor, amikor a panaszos járműve mellé húzódva jelezték megállítási szándékukat.

A panaszos járművének megállítását nem a KRESZ és az Irányelvben foglaltak alapján hajtották végre (erre a gépjármű jellegénél fogva nem is volt lehetőségük), ezzel összefüggésben a Panasztestület megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz, és személyi biztonságához fűződő jogának sérelmét.

A Panasztestület állásfoglalásával a hatásköri szabályokat figyelembe véve nem értek egyet.

A fentiekben említett jogszabályok alapján megállapítható, hogy a polgárőr tevékenységével összefüggő panasz elbírálása ezen eljárásnak nem tárgya, a polgárőrrel kapcsolatos panaszok vizsgálatára az Országos Polgárőr Szövetség rendelkezik hatáskörrel.

A panaszt hatáskör hiányában nem vizsgáltam.

(Egyetértek a Panasztestülettel abban, hogy a panaszos gépjárműve megállításának módja nem felelt meg a KRESZ szabályainak és az Irányelvben foglaltaknak, hiszen a rendőr által vezetett polgárőr gépkocsiban a rendőr felkérésére próbálta szabálytalanul megállítani a panaszost a polgárőr. Megjegyzendő ugyanakkor az is, hogy a megállításra történő „nem reagálás” okán a panaszossal szemben – helyesen – további szankciót nem alkalmaztak, így őt e tekintetben sérelem nem érte.)

VI.

A rendőri intézkedés elleni panaszok vizsgálata során az alábbiak kerültek megállapításra.

1. Az intézkedés jogalapja

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján „*A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli,*

feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 20/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 9. § (1) bekezdés alapján *„A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett - ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak - szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.”*

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) 5. § (1) bekezdés f) pontja szerint *„A közlekedésben olyan járművel szabad részt venni,*

f) amelyre a külön jogszabályban meghatározottak szerinti kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási fedezet fennáll.”

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés alapján *„A rendőr a feladata ellátása során*

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”

Az Rtv. 44. § (1) bekezdés b) pontja szerint *„A rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során*

b) a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen - a jogszabályban meghatározottak alapján - ellenőrizheti;”

A panaszbeadványban foglaltak szerint a panaszos félreállt néhány percre a kocsival az út szélén, mivel telefonálni akart. Ekkor egy polgárőr autó haladt el mellette, lelassított, majd körülbelül előtte 20 méterrel megállt. A panaszos kicsit várt, de mivel senki nem szállt ki és az úton csak az ő autójuk volt, gondolta, nem akarnak tőle semmit, és kikerülve őket, folytatta az útját. A polgárőr autó ekkor elindult utána, majd a panaszos munkahelyén vonta a rendőr intézkedés alá. A panaszos sérelmezte, hogy nem kapott felvilágosítást az intézkedés okáról.

Az intézkedést foganatosító rendőr jelentése szerint *-én * óra körüli időben * és * település közötti útszakaszon egy, az út szélén várakozó személygépkocsi rendszámának ellenőrzése során megállapították, hogy a jármű nem rendelkezik kötelező felelősségbiztosítással. Az adatok lekérése alatti időben a gépkocsi a helyszínt elhagyta, ezért a szabálysértést észlelve menet közben a gépkocsi vezetőjét a polgárőr közreműködésével intézkedés alá akarták vonni, azonban egy sikertelen megállítást követően, a gépkocsit követve a panaszos munkahelyén sikerült a hölgyet igazoltatni. A panaszos a rendőri felszólításra megállt ugyan, de csak a WC használatát követően adta át okmányait, amelyek közt volt egy csekkszelvény, amely az általa vezetett személygépkocsira kiállított érvényes kötelező gépjármű felelősségbiztosítás meglétét igazolta. A fentiek okán az intézkedést a rendőr befejezte és távozott a helyszínről.

Megállapítható, hogy az intézkedés kezdeményezését a szabálysértés észlelése alapozta meg, amely szankció mellőzésével végződött, mivel a gépkocsi vezetője az érvényes kötelező gépjármű felelősségbiztosítást a befizető csekk bemutatásával igazolta.

A rendőri intézkedés kezdeményezése jogszerű, szakszerű és indokolt volt.

A panasz a fentiekre tekintettel alaptalan.

2. Az intézkedés helyszíne

Az Rtv. 40. §-a szerint „A rendőr a feladata ellátása során - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - beléphet a magánlakásnak nem minősülő egyéb helyre, és ott az intézmény rendjének lehetőség szerinti tiszteletben tartásával intézkedhet.”

Az Rtv. 97. § c) pontja szerint „E törvény alkalmazásában:

c) magánlakás: a lakás (üdülő, nyaraló vagy a lakás céljára használt egyéb helyiség, létesítmény, tárgy), az ahhoz tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület;”

Az Rtv. 15. § (2) bekezdés alapján „Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

A panaszos sérelmezte, hogy magánterületre (a munkahelyére) is követték a rendőrök.

A rendőri jelentés szerint, miután a rendőr a gépjármű rendszámának ellenőrzését követően észlelte a szabálysértés elkövetését és a gépkocsi közlekedés közbeni megállítása eredményre nem vezetett, helyesen döntött akkor, amikor a szabálysértést elkövető panaszos által vezetett gépkocsit a tehenészet telephelyének udvaráig követte, majd ott vonta intézkedés alá. A helyzet mielőbbi tisztázása érdekében, a rendőr jogosult volt a panaszos után haladni és az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján intézkedés alá vonni.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a magánlakásnak nem minősülő magánterületre a rendőr jogszerűen haladt be, így a panasz alaptalan.

3. A szolgálati fellépés módja

Az Rtv. 20. § (2) és (3) bekezdései szerint „A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.”

(3) „A rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.”

A Szolgálati Szabályzat 5. § (1) és (2) bekezdése szerint „Az intézkedést a rendőr - az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően - a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja.

(2) A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel az (1) bekezdésben meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az

azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.”

A panaszos kifogásolta, hogy a polgárőr autóból a rendőr nem mutatta az igazolványát vagy más azonosítót, illetve amikor megkérdezte, hogy mit követett el, a rendőr annyit felelt, hogy „semmit, de ez a dolgunk”.

A Panasztestület állásfoglalása szerint az intézkedést foganatosító rendőr jelentésében nem kellő nyomatékkal indokolta meg a szolgálati fellépés módját, illetve érdemben nem cáfolta a panaszbeadványban foglaltakat, ezért a rendőri jelentésekben foglaltak helyett a panaszosi előadást fogadta el, ezért kimondta, hogy a szolgálati fellépés tekintetében sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

Az intézkedést foganatosító rendőr jelentése a szolgálati fellépésére nézve valóban szűkszavú volt, csupán az Osztály vezetőjének kivizsgálásról szóló feljegyzése tartalmazta azt, hogy a rendőr a szolgálati fellépés szabályainak az intézkedés legelején eleget tett, közölte nevét és jelvéyszámát, az intézkedés tényét és célját, továbbá az intézkedés befejezését követően tájékoztatta a panaszost a panasztételi lehetőségekről.

Tekintettel arra, hogy a rendőr vezette a polgárőr gépkocsit, ezért menetközben – a közlekedés biztonságát és a saját- és utasa testi épségét veszélyeztetve – semmiképpen sem volt kötelezettsége arra nézve, hogy a szolgálati igazolványát felmutassa a panaszosnak.

Azonban az is megállapítható, hogy a rendőrnek kötelessége lett volna közölni a panaszossal – kérdés nélkül is, – hogy miért kezdeményezett vele szemben intézkedést. Az a körülmény, hogy a panaszos szabálysértést nem követett el, mivel a kötelező gépjármű felelősség-biztosítás befizetését igazoló csekk az okmányai között fellelhető volt, nem menti fel a rendőrt az intézkedés céljának közlése alól. A panaszos azon kérdésére, hogy mit követett el, a rendőr az intézkedése során a szabálysértésről nem tájékoztatta, csupán annyit közölt vele, hogy „semmit, ez a dolgunk.”

A szolgálati fellépés módja tekintetében a panasz megalapozott.

4. A panaszos főnökeivel történő beszélgetés

A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedést követő napokban a rendőr felhívta a főnökét, és azt mondta, hogy csak azért nem állította elő a panaszost, mert tekintettel volt rájuk.

A rendőri jelentés szerint a tulajdonos fia személyesen megkereste a rendőrt, hogy milyen rendőri intézkedés történt a telephelyükön. A járőr elmondta, hogy az egyik dolgozóval szemben közúti ellenőrzést kívántak lefolytatni, amire aztán a körülmények miatt csak az iroda előterében volt lehetőség. A tulajdonos fia közölte vele, hogy továbbra is szívesen látják a telephelyükön a rendőrség munkatársait. Nem volt kifogása az ellenőrzés helyszíné miatt, sőt köszönetét fejezte ki, hogy az utóbbi időben többször járőröznek a környéken és sűrűbben látja a rendőrkapitányság járőrökcsijait.

A panasz e tekintetben is alaptalan.

5. A panaszos kollégái előtt foganatosított intézkedés

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése alapján *„A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyónbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”*

Az Rtv. 19. § (1) bekezdése értelmében „*A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.*”

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőri intézkedés a munkahelye előterében került foganatosításra, amelynek a kollégái is szemtanúi lehettek.

A rendőrségi iratok szerint a rendőr a szolgálati gépkocsiból történő kiszállást követően intézkedés alá akarta vonni a panaszost, aki azonban beszaladt az irodába, mivel WC-re kellett mennie. A rendőr szerette volna humánusan végrehajtani az intézkedést, ezért a gépkocsit vezető hölgyet továbbengedte, és az iroda előteréig kísérte, ahol a nő bement egy ismeretlen helyiségbe. A várakozás ideje alatt kb. 2 fő ott dolgozó személy haladt át az előtéren, akik g-i lakosok, látásból ismerték a rendőrt, köszönést követően továbbhaladtak, meg sem kérdezték, hogy mit keres az épületben. Miután kijött a panaszos a mosdóból, megköszönte a járőr türelmét, átadta a szükséges okmányokat, melyből megállapították személyazonosságát. Az okmányok átadásának szemtanúja nem volt.

Megállapítható, hogy a rendőrségi iratok szerint az igazoltatásnak szemtanúi nem voltak, másrészt azt rögzítik, hogy a panaszos magatartása (mosdóhasználat) miatt ment be a rendőr az iroda előterébe, amelyet egyébként a panaszos sem cáfolt, ezt a körülményt maga is így írta le a beadványában.

A fentiek alapján a panasz alaptalan.

6. A részrehajló intézkedés

Az Rtv. 13. § (2) bekezdése szerint „*A rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.*”

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőr többször célzott rá, hogy valahonnan ismeri őt.

Az intézkedő rendőr jelentése szerint a panaszos valahonnan ismerős volt, illetve mivel hölgyről volt szó, próbált humánusan intézkedni vele szemben. Amikor a panaszos közölte, hogy mielőtt átadja az okmányait, neki WC-re kell mennie, megértő volt, és követve a munkahelye előterébe, megvárta, amíg a mosdóból a panaszos kijön.

A panaszos a beadványában maga is említést tesz arról, hogy a férje is rendőr volt, nevezetesen *-n volt kapitányságvezető, így a rendőrnek emiatt is ismerős lehetett a panaszos.

A rendőri intézkedés során követelmény, hogy az intézkedéssel érintett személy esetében nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) a foganatosított intézkedés pusztán azért, mert személye a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

Az intézkedés során olya rendőri fellépés nem történt, amely a helyszínen tapasztalt tények alapján ne lett volna indokolt.

A panasz a részrehajló intézkedés tekintetében is alaptalan.

VII.

A panaszos a beadványában a megállítás módját kifogásolta, mivel annyit észlelt, hogy egy polgárőrség feliratú autóból egy civil ruhás személy meg akarta állítani. Ezek alapján nem volt felismerhető, hogy rendőr ül a kocsiban és rendőr vezeti. A tárcsát a polgárőr „lóbálta”, tehát nem a rendőr kívánta megállítani.

A Panasztestület az állásfoglalása szerint, mind a rendőri iratok, mind a panaszosi beadvány alapján egyértelműen megállapítható, hogy nem szolgálati járművel kívánták megállítani a panaszost, megkülönböztető fény és hangjelzést sem használtak, tehát szándékukra, hogy rendőri minőségben kívánnak eljárni, a gépjármű külsőségéből nem lehetett következtetni. Az is tudható, hogy a járművet a rendőr vezette, az első ülésen ülő polgárőr nem viselt egyenruhát, megállítási szándékára a tárcsa használatából lehetett következtetni. Az előadásokból az is megállapítható, hogy az Irányelvben (A közúti járművek megállításának és követésének módszereiről és taktikáiról szóló 7001/2006. (IV. 06.) ORFK irányelv) foglaltaknak nem tettek eleget akkor, amikor a panaszos járműve mellé húzódva jelezték megállítási szándékukat.

A panaszos járművének megállítását nem a KRESZ és az Irányelvben foglaltak alapján hajtották végre (erre a gépjármű jellegénél fogva nem is volt lehetőségük), ezzel összefüggésben a Panasztestület megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz, és személyi biztonságához fűződő jogának sérelmét.

A Panasztestület állásfoglalásával a hatásköri szabályokat figyelembe véve nem értek egyet.

A fentiekben említett jogszabályok alapján megállapítható, hogy a polgárőr tevékenységével összefüggő panasz elbírálása ezen eljárásnak nem tárgya, a polgárőrrel kapcsolatos panaszok vizsgálatára az Országos Polgárőr Szövetség rendelkezik hatáskörrel.

A panaszt hatáskör hiányában nem vizsgáltam. (Egyetértek a Panasztestülettel abban, hogy a panaszos gépjárműve megállításának módja nem felelt meg a KRESZ szabályainak és az Irányelvben foglaltaknak, hiszen a rendőr által vezetett polgárőr gépkocsiban a rendőr felkérésére próbálta szabálytalanul megállítani a panaszost a polgárőr. Megjegyzendő ugyanakkor az is, hogy a megállításra történő „nem reagálás” okán a panaszossal szemben – helyesen – további szankciót nem alkalmaztak, így őt e tekintetben sérelem nem érte.)

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 195. § (1) és (7) bekezdés, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdés a) és c) pontjai és (2) bekezdés, 178. § i) pontja, a 109. § (1) bekezdés a) pontja, 33. § (7) bekezdés, 50. §;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 93/A. (2) bekezdés, 92. § (1) bekezdés, 13.§ (1) és (2) bekezdései, 29. § (1) bekezdés a) pontja, 44. § (1) bekezdés b) pontja, 40. §, 97. § c) pontja, 15. § (2) bekezdése, 20. § (2) és (3) bekezdései, 2. § (1) bekezdése, 19. § (1) bekezdése;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 9. § (1) bekezdése, 5. § (1) és (2) bekezdései;
- KRESZ 5. § (1) bekezdés f) pontja;

- Az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvény 1. § (1) bekezdése;
- A polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. évi törvény 24. § (1), (3), (4) és (5) bekezdései.

Budapest, 2016. február 22.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos**